

Bilag 1

Notat om mulighederne for skærpede krav til betaling af bod ved overtrædelser af arbejdsklausuler

Nærværende notat skildrer arbejdsklausulen i Region Sjællands nuværende kontraktskabeloner, herunder regionens håndhævelsesmuligheder. Notatet vil tage stilling til, hvilke muligheder regionen har for at sikre, at der kan stilles krav om betaling af bod allerede ved 1. gangs overtrædelser. Derudover redegøres der for regionens nuværende procedurer for håndhævelse af arbejdsklausulen samt mulige forbedringer heraf.

1. Baggrund og hjemmelsgrundlag

Ved aftalen om regionernes økonomi for 2014 blev det vedtaget, at arbejdsklausuler skulle søges udbredt til alle regionale udbudscontrakter indenfor bygge- og anlægsarbejde samt øvrige udbudscontrakter, hvor det var hensigtsmæssigt. Dette skulle styrke indsatsen mod social dumping og sikre arbejdsvilkår på overenskomstmæssige vilkår.

Region Sjælland vedtog i 2015 [Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland](#) (herefter benævnt "Politikken"). Politikken blev revideret i 2018, særligt i forhold til kontrolindsats. Politikken er senest revideret i 2019 på baggrund af vedtagne ændringer i Erhvervsministeriet.

1.1. Politik for arbejdsklausuler

Det fremgår af Politikkens indhold vedrørende arbejdsklausuler, at:

"Region Sjælland er en samfundsansvarlig region, som vil påtage sig et ansvar og sikre ordentlige vilkår for ansatte, der udfører arbejde for Region Sjælland.

...

Region Sjælland vil som led i udbud og kontraktindgåelse af bygge- og anlægsopgaver samt kontrakter på tjenesteydelser, hvor kontrakten udføres i Danmark, stille krav om arbejdsklausuler i kontrakten."

Herudover fremgår det af politikken, at:

"Region Sjælland ønsker ordentlige vilkår for de medarbejdere, der arbejder i virksomheder, som udfører arbejde for regionen. Derfor stilles der ved bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter en række krav, der både gælder regionens samarbejdspartnere/leverandører og dennes eventuelle underleverandører. Der vil i forhold til den enkelte tjenesteydelseskontrakt blive foretaget en konkret vurdering af, om det er relevant at stille krav om arbejdsklausul. Det er leverandørens ansvar, at både sig selv og eventuelle underleverandører lever op til de stillede krav.

Region Sjælland vil ikke blot sikre de ansatte i forhold til de gældende love og regler. Region Sjælland pålægger ved bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter leverandører på egne og eventuelle underleverandørers vegne at sikre, at ansatte, der arbejder i Danmark, har arbejdstilladelse og sikres minimumsvilkår, der ikke er mindre gunstige end dem, der bl.a. gælder i henhold til dansk kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

For Region Sjælland er det væsentligt, at alle ansatte har kendskab til de arbejdsvilkår, de arbejder under. Derfor skal leverandører sikre, at alle ansatte,

herunder eventuelle ansatte hos underleverandører orienteres om de gældende arbejdsvilkår.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland kan til enhver tid udbede sig den relevante dokumentation for, at løn- og arbejdsvilkår for ansatte lever op til de forpligtelser, der er fastsat i denne politik. Ved mistanke om overtrædelse kan Intern Kontrolenheden i Region Sjælland udbede sig en redegørelse fra leverandøren. Der kan sanktioneres med en bod på op til 0,1 procent af kontraktsummen, dog minimum 5.000 kr. pr. arbejdsdag, indtil der er afleveret behørig dokumentation, eller kontrakten kan ophæves som misligholdt.

Kravet om overholdelse af løn- og arbejdsvilkår stilles som en særlig klausul i de enkelte kontrakter.

Hvis leverandøren ikke overholder de krav, Region Sjælland har stillet i kontrakten, og medfører dette et berettiget krav på yderligere løn fra leverandørens eller eventuelle underleverandørers ansatte, kan regionen foretage tilbagehold i betalingerne til leverandøren med henblik på at sikre de nævnte ansættelsesvilkår. Region Sjælland kan endvidere sanktionere manglende overholdelse af arbejdsklausulerne. Sanktionerne skal være effektive, stå i forhold til overtrædelsens omfang og have en præventiv virkning. I udgangspunktet vil Region Sjælland pålægge aftaleholderen en bod på 0,1 procent af kontraktsummen, dog minimum 5.000 kr. pr. arbejdsdag, hvor arbejdsklausulen ikke er overholdt, indtil overtrædelsen er bragt til ophør.

Sanktioneringen vil blive fastsat ud fra en konkret vurdering ved den enkelte kontraktindgåelse i forhold til kontraktens genstand mv.”

Herudover fremgår det af Politikken, at:

”I forhold til overholdelse af arbejdsklausulens bestemmelser skal leverandøren skriftligt orientere Region Sjælland om, hvilke underleverandører der anvendes i forbindelse med opfyldelsen af kontrakten, ved angivelse af CVR. Nr. / RUT.nr. Intern Kontrolenheden foretager stikprøvekontroller på overholdelse af arbejdsklausulens bestemmelser ved besøg på byggepladser og arbejdssteder. Antallet af besøg på den enkelte byggeplads og arbejdssted sker ud fra en risikovurdering. De faglige organisationer inddrages løbende i den videre vurdering af, hvad der er risikoområder.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland vil ved mistanke om mulig overtrædelse af arbejdsklausulens bestemmelser efterspørge relevant og nødvendig dokumentation i form af ansættelsesbevis, timesedler, lønsedler, e-indkomst kvitteringer fra SKAT, dokumentation for indbetaling af pension og feriepenge, gyldig arbejdsskadeforsikring, opholds- og arbejdstilladelser samt den referenceramme aftaleholderen har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for ansatte hos aftaleholderen og dennes eventuelle underleverandører.”

2. Kontraktlig regulering af arbejdsklausuler

Når Region Sjælland indgår kontrakter indenfor bygge- og anlægsarbejde samt øvrige tjenesteydelser, skal der i overensstemmelse med Politikken tages konkret stilling til behovet for en arbejdsklausul samt kontrol og sanktioner i forbindelse hermed.

Såfremt det vurderes relevant at medtage en arbejdsklausul i kontrakten, indsættes en sådan. Denne udmønter Politikken i kontraktvilkår og beskriver arbejdsklausulens nærmere indhold. Kontraktbilaget er udarbejdet i forbindelse med revideringen af Politikken i 2018. Forud for

revideringen af Politikken i 2018 blev Politikken som udgangspunkt blot vedlagt i kontraktbilaget uden at være udmøntet i konkrete kontraktvilkår. I det følgende tages der udgangspunkt i arbejds klausulen i Region Sjællands nuværende kontraktskabeloner.

2.1. Arbejds klausulens indhold (kontraktbilaget)

Arbejds klausulen har overordnet følgende ordlyd:

”Leverandøren skal sikre, at ansatte hos Leverandøren og eventuelle underleverandører i alle led, som medvirker til at opfylde Kontrakten i Danmark har opholds- og arbejdstilladelse, og er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejds vilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

Leverandøren skal sikre, at de ansatte, herunder ansatte hos eventuelle underleverandører, får oplysninger om de til enhver tid gældende arbejds vilkår.”.

Leverandøren skal i henhold til kontrakten informere kunden om eventuelle underleverandører. Herudover indeholder arbejds klausulen en regulering af Region Sjællands kontroladgang, krav til dokumentation og redegørelse samt sanktioneringsmuligheder, jf. nedenfor.

2.1.1. Kontroladgang

Det fremgår af arbejds klausulen, at Region Sjælland til enhver tid kan foretage kontrol med leverandørens ydelser for at sikre overholdelse af arbejds klausulen. Det indebærer mulighed for at foretage uanmeldte besøg på arbejds pladsen og indhente oplysninger om løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejds vilkår hos leverandørens og eventuelle underleverandørers ansatte.

2.1.2. Dokumentation

Det fremgår af arbejds klausulen, at Region Sjælland til enhver tid kan udbede sig relevant dokumentation fra leverandøren for, at løn- og arbejds vilkår for arbejdstagere lever op til arbejds klausulen. Leverandøren skal efter påkrav fremsende relevant dokumentation fra såvel egne som eventuelle underleverandørers arbejdstagere. Dokumentation skal være Region Sjælland i hænde senest 7 hverdage efter påkravets modtagelse. Relevant dokumentation kan f.eks. være lønsedler, lønregnskaber, ansættelseskontrakter eller ansættelsesbeviser, e-indkomst kvitteringer fra SKAT, dokumentation for indbetaling af pension og feriepenge, gyldig arbejdsskadeforsikring, ophold- og arbejdstilladelser samt den referenceramme leverandøren har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejds vilkår for ansatte hos leverandøren og dennes evt. underleverandører.

2.1.3. Redegørelse

Det fremgår af arbejds klausulen, at såfremt Region Sjælland har mistanke om leverandørens overtrædelse af arbejds klausulen og sender påkrav herom til leverandøren, skal leverandøren fremsende en fyldestgørende redegørelse til regionen. Redegørelsen skal være regionen i hænde senest 7 hverdage efter kundens påkrav er afsendt medmindre andet konkret aftales. Fristen kan dog maksimalt forlænges til 20 hverdage.

2.1.4. Sanktioner ved overtrædelse af dokumentationskrav og krav til redegørelse

Det fremgår af arbejds klausulen, at leverandøren ifalder bod, såfremt leverandøren undlader at fremsende fyldestgørende dokumentation og/eller redegørelse til Region Sjælland. Bod pr. påbegyndt hverdag svarer til 0,1 % af kontraktsummen, dog minimum 5000 kr. pr. arbejdsdag indtil leverandøren har imødekommet regionens påkrav. Beløbet kan modregnes i leverandørens

vederlag. Kontraktsummen opgøres i den henseende som den årlige kontraktsum baseret på fakturaer for de seneste 12 måneder. Såfremt leverandøren undlader at fremsende fyldestgørende dokumentation indenfor de fastsatte frister, kan regionen meddele leverandøren at det betragtes som væsentlig misligholdelse af kontrakten. Det berettiger regionen til at ophæve kontrakten.

2.1.5. Sanktioner ved overtrædelse af arbejdsklausulen

Det fremgår af arbejdsklausulen, at hvis leverandøren ikke overholder sine forpligtelser i medfør af en arbejdsklausul, kan Region Sjælland ved påkrav kræve, at leverandøren bringer forholdene i orden indenfor 10 hverdage. Hvis leverandøren ikke indenfor fristens udløb kan dokumentere at forholdene er bragt i overensstemmelse med arbejdsklausulens krav, er regionen fra fristens udløb berettiget til at kræve bod. Regionen kan pålægge leverandøren en bod på 0,1 % af kontraktsummen, dog minimum 5000 kr. pr. arbejdsdag, hvor arbejdsklausulen ikke er overholdt, indtil overtrædelsen er bragt til ophør. Beløbet kan modregnes i leverandørens vederlag. Kontraktsummen opgøres i denne henseende som den årlige kontraktsum baseret på fakturaer for de seneste 12 måneder. Påløbet dagbod betales ugevis efter skriftlig krav fra Region Sjælland.

Hvis leverandøren ikke overholder sine forpligtelser i medfør af arbejdsklausulen, og hvis dette medfører et berettiget krav på yderligere løn fra leverandørens eller eventuelle underleverandørers ansatte, kan regionen foretage tilbagehold i betalingerne til leverandøren med henblik på at sikre de nævnte vilkår, indtil forholdet er bragt i orden.

Såfremt forholdene ikke bliver bragt i orden indenfor de angivne frister, betragtes det som væsentlig misligholdelse, og regionen er berettiget til at ophæve kontrakten.

2.1.6. Konklusion på arbejdsklausulen

Ordlyden af arbejdsklausulen i Region Sjællands nuværende kontraktskabeloner giver således regionen mulighed for at pålægge leverandøren bod både ved leverandørens manglende levering af dokumentation og redegørelse samt ved enhver overtrædelse af arbejdsklausulen, såfremt leverandøren ikke overholder de i arbejdsklausulen angivne frister. For de kontrakter, som indeholder ordlyden af arbejdsklausulen i regionens nuværende kontraktskabeloner, er der således som udgangspunkt ikke noget til hinder for, at regionen i henhold til kontrakten kan stille krav om betaling af bod allerede ved 1. gangs overtrædelser.

2.2. Muligheder for skærpelse og anbefaling af tilretning af Region Sjællands arbejdsklausul

Uanset at konklusionen, jf. punkt 2.1.6, er, at Region Sjælland kan stille krav om betaling af bod allerede ved 1. gangs overtrædelser, kan det overvejes at lave følgende præciseringer i arbejdsklausulen, for at lette anvendelsen af arbejdsklausulen:

- Det kan overvejes, om ordlyden i arbejdsklausulen er tilstrækkelig klar, i forhold til hvad der konkret menes med fyldestgørende dokumentation, og om den nævnte relevante dokumentation anses for at være fyldestgørende. Det kan derfor overvejes, om ordlyden kan tydeliggøres. Dog anbefales det i første omgang, at der i stedet udarbejdes en vejledning, jf. punkt 2.3.2 nedenfor, og at der således ikke sker en præcisering af arbejdsklausulen.
- Det fremgår af Politikken, at sanktioneringen af arbejdsklausulen vil blive fastsat ud fra en konkret vurdering ved den enkelte kontraktindgåelse. For at sikre denne stillingtagen kan det med fordel udmøntes i ordlyden i vejledningsteksten til arbejdsklausulen. Det anbefales derfor, at følgende afsnit indsættes i vejledningsteksten til arbejdsklausulen:
"Ved anvendelse af arbejdsklausulen skal udbudskonsulenten i samarbejde med brugergruppen tage konkret stilling til bodsstørrelserne for henholdsvis sanktionering ved overtrædelse af dokumentationskrav og krav til redegørelse samt sanktionering ved overtrædelse af arbejdsklausulen. Udbudskonsulenten og brugergruppen skal ved

fastsættelsen af bodsstørrelse lave prøveberegninger herpå, så det kan vurderes om bodsstørrelsen er rimelig i forhold til overtrædelsens karakter”.

Hvis der på et tidspunkt foretages tilretning af arbejdsklausulen i Region Sjællands nuværende kontraktskabeloner, skal man være opmærksom på, at sådanne ændringer alene vil træde i kraft fremadrettet. Dvs. at kun nye udbud og kontraktindgåelser, hvor der skal stilles krav om arbejdsklausuler, vil indeholde ændringerne, mens eksisterende kontrakter og igangværende udbud ikke vil indeholde ændringerne.

2.3. Kontrolindsats

Region Sjællands interne kontrolenhed (herefter benævnt ”IKE”) gennemfører i dag en kontrolindsats baseret på en risiko- og stikprøvebaseret kontrolstrategi, hvor kontrolindsatsen fokuseres på;

- a) Konkret mistanke om overtrædelse af arbejdsklausulen på baggrund af:
 - i. modtagne anmeldelser til hotline,
 - ii. oplysninger fra leverandørers ansatte, og,
- b) Risikoområder (områder hvor der er størst risiko for overtrædelser), herunder:
 - i. Monitorering af leverandørers egenkontrolprogrammer,
 - ii. Nye leverandører, og
 - iii. Øvrige

Ved udvælgelse af kontrakter til kontrol foretages først og fremmest kontrol på baggrund af konkret mistanke om overtrædelse. Herudover indeles alle kontrakter med arbejdsklausuler løbende i disse tre kategorier: høj risiko, mellem risiko og lav risiko, jf. nedenstående tabel. De faglige organisationer inddrages løbende i vurdering af, hvad der er risikoområder. Kontrakter med høj risiko, kontrakter med egenkontrolprogrammer og nye leverandører prioriteres på næste trin efter de konkrete anmeldelser. Herefter prioriteres kontrakter med middel risiko. Kontrakter med lav risiko kontrolleres som udgangspunkt ikke.

HØJ RISIKO	Leverandører, der har et eller flere af følgende kendetegn, bør vurderes i forhold til, om de hører til højrisikogruppen: <ul style="list-style-type: none"> • Har givet en bemærkelsesværdig lav pris. • Har været involveret i sager om social dumping tidligere. • Er fra en branche, der erfaringsmæssigt har høj forekomst af problemer med løn- og arbejdsvilkår. • Har lille erfaring med det danske arbejdsmarked. • Har en virksomhedskonstruktion, hvor den udførende arbejdskraft er løst tilknyttet.
MIDDEL RISIKO	Leverandører, som Region Sjælland ikke har erfaringer med, og som ikke tilhører kategorien ”høj risiko” og ”lav risiko”.
LAV RISIKO	Leverandører, som Region Sjælland har flere og gode erfaringer med fra tidligere og igangværende opgaver eller skønsmæssigt vurderes at have en lav risiko.

Selve kontrollerne på de konkrete kontrakter foretages i første omgang ved besøg på byggepladser og arbejdspladser samt ved interview med leverandørens ansatte. Såfremt der er eller opstår mistanke om, at arbejdsklausulen ikke overholdes, iværksættes en dokumentkontrol. Når en dokumentkontrol foretages, vil der typisk foretages en stikprøveudvælgelse af hvilken en gruppe af ansatte hos leverandøren, dokumentkontrollen skal omfatte. Dette vil særligt være tilfældet ved større kontrakter, hvor leverandøren har mange medarbejdere, der udfører opgaver på kontrakten.

Såfremt der skal foretages systematisk kontrol på alle indgåede kontrakter med arbejdsklausuler, vurderes det, at opgaven vil kræve yderligere ressourcer. Såfremt dette er ønsket, anbefales det, at

der opstilles budget for en kontrolindsats på alle kontrakter i høj og mellem risiko, idet det vurderes, at kontrol af kontrakter i lav risiko ikke står mål med ressourceindsatsen og ud fra hensynet til Region Sjællands leverandører. Det skal her bemærkes, at opstillingen af et budget er med forbehold for usikkerhed i forudsætningerne i forhold til f.eks. usikkerhed om, hvordan kontrolsagerne forløber, omfanget af overtrædelser og behov for opfølgning. Det anbefales, at der i givet fald opstilles et budget med forskellige scenarier.

Der har til kontrolindsatsen været afsat 1 årsværk i 2019 og knap 2 årsværk i 2020. Dette er rammesættende for antallet af besøg og kontroller og har stor betydning for omfanget af mulige stikprøvekontroller og dermed stikprøveandelen. Endvidere har de enkelte kontrolsagers ressourcetræk også betydning for omfanget af mulige stikprøvekontroller. Følgende faktorer påvirker i stor grad ressourcetrækket i IKE:

- a) antal ansatte hos leverandøren der kontrolleres
- b) om leverandøren leverer fyldestgørende dokumentation og/eller redegørelse
- c) om leverandøren leverer dokumentationen og/eller redegørelse i henhold til de angivne tidsfrister
- d) om det viser sig, at leverandøren overtræder arbejdsklausulen

Især to anmeldelser i 2019 har vist store overtrædelser på arbejdsklausuler hos to leverandører. Disse to anmeldelser berører henholdsvis ca. 150 og 35 ansatte, der har modtaget for lidt i løn over en længere periode. De to sager har trukket betydelige ressourcer hos IKE, hvilket har betydet, at den øvrige kontrolindsats primært har været fokuseret på kontrolmonitorering af øvrige leverandørers egenkontrolprogrammer (sygehusbyggeriet i Køge) og nye leverandører.

Først i slutningen af 2020 har IKE rent ressourcemæssigt haft mulighed for at kunne foretage stikprøvekontroller på øvrige kontrakter med arbejdsklausuler, hvor stikprøveudvælgelsen alene er sket ud fra en risikovurdering, og hvor der hverken er sket anmeldelser, findes egenkontrolprogrammer eller der er tale om nye leverandører. IKE har derfor kun i begrænset omfang erfaring med kontroller under kontrakter indeholdende arbejdsklausulen i Region Sjællands nuværende kontraktskabeloner.

2.3.1. Anmodning om dokumentation og redegørelser

Hvis der er mistanke om leverandørens overtrædelse af arbejdsklausulen, beder IKE leverandøren om at levere dokumentation for opfyldelsen af arbejdsklausulen på en stikprøve af leverandørens ansatte.

Når IKE beder om dokumentation, vil IKE typisk præcisere hvilke dokumentationstyper, leverandøren skal fremsende. IKE angiver samtidig en frist for, hvornår dokumentationen skal leveres, jf. arbejdsklausulens ordlyd. Det kan i nogle tilfælde være en udfordring for leverandørerne at få fremsendt fyldestgørende dokumentation, f.eks. i forhold til mængden af dokumentation og formatet af dokumentationen.

Hvis det efter gennemgang af den modtagne dokumentation viser sig, at en leverandør umiddelbart ikke overholder arbejdsklausulen, og der er tvivl om eller er mangler i den modtagne dokumentation, vil IKE fremsende påkrav om redegørelse til leverandøren for at afklare eventuelle tvivlsspørgsmål. På baggrund af den modtagne dokumentation og leverandørens eventuelle supplerende redegørelse, udarbejder og fremsender IKE en kontrolrapport til leverandøren. Når kontrolrapporter vedrørende overtrædelsessager fremsendes, tilbydes leverandøren som partshøring mulighed for at drøfte rapportens indhold på et møde.

Da der ved stikprøvekontrollen kun er gennemført dokumentationskontrol for en del af leverandørens ansatte, igangsættes der ved overtrædelsessager en ny supplerende dokumentkontrol på leverandørens øvrige ansatte, som ikke var udtaget til kontrol i forbindelse med den oprindelige stikprøvekontrol.

2.3.2. Overvejelser om ændring i forbindelse med anmodning af dokumentation og redegørelser

IKE overvejer følgende tiltag i forbindelse med dokumentkontrol og redegørelser:

- At udarbejde en generel vejledning til leverandørerne om krav til fyldestgørende dokumentation, der skal kunne tilgås fra Regionens Sjællands hjemmeside. IKE vil henvise leverandørerne til denne vejledning fra start i forbindelse med anmodning om dokumentation. På nuværende tidspunkt vejleder IKE først leverandørerne, når det konstateres, at der ikke er fremsendt fyldestgørende dokumentation.
- At IKE kan undlade at gennemføre en fuld dokumentkontrol, efter dokumentkontrol af en stikprøve har vist overtrædelser af arbejdsklausulen. Dette for at sikre hurtigere behandling af kontrolsagerne og mindre modstand fra leverandørerne. I stedet kan der gennemføres stikprøver af andre ansatte. Såfremt leverandøren stadig ikke overholder arbejdsklausulen, gennemføres endnu en stikprøvekontrol osv.

2.4. Procedure ved manglende overholdelse af tidsfrister for fremsendelse af dokumentation og redegørelse

IKE følger løbende op på tidsfrister for fremsendelse af dokumentation og/eller fremsendelse af redegørelse. Ved manglende overholdelse af disse tidsfrister fremsender IKE senest første hverdag herefter en indstilling til den konkrete kontraktansvarlige enhed om at fremsende krav om bod. Den kontraktansvarlige enhed gives en frist på 2-3 hverdage til at give sine eventuelle bemærkninger til IKE.

Det antages, at de kontraktansvarlige enheder som udgangspunkt godkender indstillinger fra IKE om at fremsende krav om bod. Dog kan den kontraktansvarlige enhed i nogle tilfælde være tilbageholdende med at godkende fremsendelse af krav på bod. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis der er risiko for konkurs hos leverandøren, og hvis det vurderes, at krav om bod kan påvirke driften og de ydelser, som leveres til Region Sjælland under kontrakten. En beslutning om ikke at fremsende krav om bod kan løftes til direktionsniveau.

IKE beregner evt. i samarbejde med Koncern Indkøb, hvilket bodsbeløb Region Sjælland er berettiget til i henhold til kontrakten, og fremsender krav herom til leverandøren med en rimelig frist for betaling af boden. Region Sjælland kan modregne bodsbeløbet i leverandørens vederlag i henhold til kontrakten. Dette drøftes dog forudgående med Koncern Indkøbs jurister og den kontraktansvarlige enhed.

2.4.1. Overvejelser om ændring af procedure ved manglende overholdelse af tidsfrister for fremsendelse af dokumentation og redegørelse

Region Sjælland kan overveje følgende ændringer af procedure ved leverandørens manglende overholdelse af tidsfrister for fremsendelse dokumentation og redegørelse:

- At IKE skal anlægge en mere restriktiv tilgang til at kræve bod, således at der fremsendes et eventuelt krav om bod, så snart en frist overskrides, og uden forudgående involvering af den kontraktansvarlige enhed (0-tolerance). Ved en sådan restriktiv tilgang er det dog vigtigt at være opmærksom på, at der kan være andre væsentlige forhold end håndhævelsen af bod, som har betydning for Region Sjælland, og som bør indgå i overvejelserne, herunder
 - Risiko for leverandørens konkurs
 - Risiko for påvirkning af driften og de ydelser der leveres til Region Sjælland under kontrakten
 - Risiko for negativ påvirkning af samarbejdet med leverandøren

Det anbefales derfor, at den kontraktansvarlige enhed i Region Sjælland altid inddrages, før der fremsendes et krav om bod.

- At IKE skal anlægge en mere restriktiv tilgang i forhold til at efterkomme anmodninger fra leverandører med hensyn til at få udskudt en tidsfrist. Her kunne udgangspunktet være ikke at efterkomme sådanne anmodninger uanset årsag. Det kan dog i visse tilfælde påvirke Regionens Sjællands omdømme og samarbejdet med leverandøren negativt, hvis leverandøren i øvrigt kommer med en rimelig begrundelse for udskydelse af en frist.

2.5. Procedure ved manglende overholdelse af arbejdsklausul.

Når en dokumentkontrol er gennemført, og denne viser, at leverandøren ikke overholder kontraktens arbejdsklausul, fremsender IKE en kontrolrapport og indstilling om varsel af bod til den kontraktansvarlige enhed i Region Sjælland til kommentering inden fremsendelse til leverandøren.

Det antages, at de kontraktansvarlige enheder som udgangspunkt godkender indstillinger fra IKE om at fremsende varsel om bod. Dog kan den kontraktansvarlige enhed i nogle tilfælde være tilbageholdende med fremsendelse af varsel om bod på grund af risiko for konkurs hos leverandør og/eller hvis det vurderes, at varsel om bod kan påvirke driften og de ydelser, som leveres til Region Sjælland under kontrakten. En beslutning om ikke at varsle bod kan løftes til direktionsniveau.

Efter indarbejdelse af eventuelle bemærkninger fra den kontrolansvarlige enhed fremsendes kontrolrapport og varsel om bod til leverandøren. IKE tilbyder i den forbindelse leverandøren et møde til gennemgang af rapporten. Her kan leverandøren stille spørgsmål til rapportens indhold. Herudover stiller IKE krav til leverandøren om at efterbetale løn til deres ansatte. Der stilles desuden krav om at sikre, at deres ansatte fremadrettet får de arbejdsvilkår og den løn, som de er berettigede til. IKE stiller en frist til leverandøren. Indenfor denne frist skal leverandøren sikre efterbetaling af manglende løn til leverandørens berørte ansatte. Leverandøren skal desuden fremsende dokumentation til IKE omkring, at denne efterbetaling er foretaget. IKE følger op herpå og lukker først kontrolsagen, efter at fyldestgørende dokumentation for efterbetaling er modtaget.

Såfremt leverandøren ikke bringer forholdene i orden i overensstemmelse med fristen angivet i arbejdsklausulen, beregner IKE, evt. i samarbejde med Koncern Indkøb, hvilket bodsbeløb Region Sjælland er berettiget til i henhold til kontrakten. Kravet fremsendes til leverandøren med en rimelig frist for betaling. Regionen kan modregne bodsbeløbet i leverandørens vederlag i henhold til kontrakten. Herudover kan regionen foretage tilbagehold i betalingerne til leverandøren med henblik på at sikre de ansattes ansættelsesvilkår omfattet af overtrædelsen. Dette drøftes dog forudgående med Koncern Indkøbs jurister og den kontraktansvarlige enhed.

Udover den oprindelige dokumentkontrol vil der ved overtrædelsessager også blive foretaget supplerende dokumentkontrol på leverandørens øvrige ansatte, som ikke var udtaget til kontrol i forbindelse med den oprindelige stikprøvekontrol. Stikprøveudvælgelse i supplerende dokumentkontroller kan variere fra sag til sag.

Det kan i grove eller gentagne tilfælde være relevant at indstille til den kontraktansvarlige enhed, at kontrakten skal ophæves. I sådanne situationer kræver det en stillingtagen til, hvordan opgaven skal varetages efter ophævelsen af kontrakten. Den kontraktansvarlige enhed skal drøfte mulighederne herfor med Koncern Indkøb.

2.5.1. Overvejelser om ændring af procedure ved manglende overholdelse af arbejdsklausul

Region Sjælland kan overveje følgende ændringer af procedure efter konstatering af leverandørens manglende overholdelse af arbejdsklausulen:

- At IKE skal anlægge en mere restriktiv tilgang til at kræve bod, således at der fremsendes et eventuelt krav om bod, så snart en frist overskrides, og uden forudgående involvering af den kontraktansvarlige enhed (0-tolerance). Ved en sådan restriktiv tilgang er det dog

vigtigt at være opmærksom på, at der kan være andre væsentlige forhold end håndhævelsen af bod, som har betydning for Region Sjælland, og som bør indgå i overvejelserne, herunder

- Risiko for leverandørens konkurs
- Risiko for påvirkning af driften og de ydelser der leveres til Region Sjælland under kontrakten
- Risiko for negativ påvirkning af samarbejdet med leverandøren

Det anbefales derfor, at den kontraktansvarlige enhed i Region Sjælland altid inddrages, før der fremsendes et krav om bod.

3. Samlet konklusion

Som anført i punkt 2.1.6 vurderes det, at arbejdsklausulen i Region Sjællands nuværende kontraktskabeloner indeholder en tilstrækkelig regulering, som sikrer, at regionen i henhold til kontrakten kan stille krav om betaling af bod allerede ved 1. gangs overtrædelser. Det anbefales således ikke at lave en tilretning af arbejdsklausulen i regionens nuværende kontraktskabeloner.

Det kan overvejes, om der skal foretages processuelle ændringer i forhold til kontrolindsatsen, jf. punkterne 2.3.2, 2.4.1 og 2.5.1.